

ROMÂNIA
TRIBUNALUL SIBIU
SECȚIA I CIVILĂ

Dosar nr. ****/****/****

ÎNCHEIERE

Ședința publică de la 18 Decembrie 2020

Completul compus din:

PREȘEDINTE [REDACTAT]

Judecător [REDACTAT]

Grefier [REDACTAT]

Pentru astăzi fiind amânată pronunțarea asupra cauzei cu Minori și familie privind pe apelant [REDACTAT] și pe intimat [REDACTAT]. intimat [REDACTAT] intimat [REDACTAT], intimat [REDACTAT], intimat [REDACTAT], având ca obiect contestare recunoaștere paternitate contestare paternitate împotriva sentinței civile nr. **** pronunțată de Judecătoria SIBIU.

INSTANȚA

I. Deliberând asupra sesizării din oficiu a Înaltei Curți de Casație și Justiție cu privire la „modul de interpretare și aplicare a dispozițiilor art. 55 alin. 1 din Codul familiei, în prezent abrogat, prin raportare la dispozițiile art. 54 alin. 2 din același cod, ca urmare a efectelor Deciziei nr. 349/2001 a Curții Constituționale prin care s-a constatat că dispozițiile art. 54 alin. 2 din Codul familiei sunt neconstituționale în măsura în care nu recunosc decât tatălui, iar nu și mamei și copilului născut în timpul căsătoriei, dreptul de a porni acțiunea în tăgăduirea paternității,” **Tribunalul constată admisibilitatea sesizării**, apreciind că sunt îndeplinite condițiile prevăzute de art. 519 C.proc.civ., pentru următoarele considerente:

a) existența unei cauze în curs de judecată în ultimă instanță:

Obiectul dosarului nr. [REDACTAT]/2018 este „tăgăda paternității”, astfel că în conformitate cu dispozițiile art. 94 pct. 1 lit. a) coroborat cu art. 466 și art. 483 alin. 2 C.proc.civ., decizia pronunțată de Tribunal este definitivă, cauza fiind soluționată în ultimă instanță.

b) Soluționarea fondului cauzei depinde de chestiunea de drept a cărei lămurire se cere:

Prezentarea pe scurt a cauzei:

Prin cererea de chemare în judecată formulată pe rolul Judecătoriei Sibiu la data de 06.03.2018 sub nr. ****/****/****, reclamanta [REDACTAT] a solicitat în contradictoriu cu pârâții [REDACTAT] și [REDACTAT] moștenitori ai numitului [REDACTAT], ca prin hotărârea ce se va pronunța, să se constate că numitul [REDACTAT] nu este tatăl său biologic. Celelalte capete de cerere formulate sunt accesorii și subsecvente acestuia, finalitatea urmărită de reclamantă fiind stabilirea filiației sale față de numitul [REDACTAT], pe care îl consideră tată biologic.

Reclamanta [REDACTAT] s-a născut la data de **** și susține că mama sa a fost implicată într-o relație de concubinaj cu numitul [REDACTAT], dar, întrucât la acea dată era căsătorită cu numitul [REDACTAT] filiația sa a fost stabilită în condițiile art. 53 alin. 1 C.Familiei față de tatăl prezumtiv.

Prin Sentința civilă nr. ****/**** Judecătoria Sibiu a respins acțiunea în tăgăda paternității admitând excepția prescripției dreptului material la acțiune ce a fost invocată în speță de părțile pârâte, arătând în considerente că „a făcut aplicarea dispozițiilor vechiului Cod Civil precum și vechiului Cod al familiei, conform art. 5 alin.1 din Legea 71/2011 coroborat cu art. 47 din același act normativ, conform cărora *Stabilirea filiatiei, tagaduirea paternitatii sau orice alta actiune privitoare la filiatie este supusa dispozitiilor Codului civil (nou) si produce efectele prevazute de acesta numai in cazul copiilor nascuti dupa intrarea lui in vigoare*, ceea ce înseamnă că în privința copiilor născuți anterior intrării sale în vigoare rămân incidente vechile prevederi legale.

Așadar, potrivit art. 55 din Codul Familiei *Actiunea in tagaduirea paternitatii se prescrie in termen de trei ani de la data nasterii copilului. Pentru sotul mamei, termenul curge de la data la care a luat cunostinta de nasterea copilului.*

Iar art. 55 alin 2 C.familiei arată că *dacă acțiunea nu a fost introdusă în timpul minorității copilului (așadar până la data de 17.11.2006) , acesta (copilul cu pricina) o poate porni într-un termen de 3 ani de la data majoratului său.* Iar acest lucru ar fi însemnat până la data de 17.11.2009."

Prin cererea de apel formulată de apelanta [REDACTAT], aceasta critică soluția primei instanțe apreciind, în esență, că prima instanță a făcut aplicarea unor dispoziții legale abrogate, dând efecte ultraactive unor norme legale care nu mai sunt în ființă, și că prin Decizia nr. 349/2001 a Curții Constituționale, prevederile art. 54 alin. 2 din C.familiei, au fost declarate neconstituționale, fapt care a deschis dreptul la acțiune în tăgada paternității în favoarea mamei copilului din căsătoriei, dar și în favoarea copilului, acțiune pe care o consideră imprescriptibilă în considerarea dispozițiilor art. 434 C.civ. adoptat prin Legea nr. 287/2009.

Prin întâmpinarea formulată, intimata [REDACTAT] a arătat că instanța de fond a procedat legal admitând excepția prescripției dreptului la acțiunea în tăgada paternității și că, din punctul său de vedere, față de anul nașterii apelantei reclamante, în ****, în speță sunt incidente dispozițiile art. 55 din C.Familiei, în forma care era în vigoare la momentul nașterii, ce reglementa la acea dată termenul de 6 luni pentru exercitarea acțiunii în tăgada paternității. De asemenea, consideră că în speță nu sunt aplicabile prevederile Legii nr. 288/2007, sub imperiul căreia acțiunea aparținând copilului era declarată imprescriptibilă pe durata vieții acestuia, ca urmare a Deciziei nr. 755/2008 a Curții Constituționale. De asemenea, consideră că nu sunt aplicabile nici dispozițiile art. 434 C.civil adoptat prin Legea nr. 287/2009 întrucât nu suntem în prezența unei contestații a filiației față de tată și față de împrejurarea că potrivit dispozițiilor art. 47 din Legea nr. 71/2011, normele Noului Cod Civil se aplică doar copiilor născuți după intrarea sa în vigoare (octombrie 2011), deci nu și reclamantei (născută în ****).

Legătura dintre soluționarea cauzei pe fond și chestiunea de drept a cărei lămurire se solicită:

Problema care se pune în speță este calificarea acțiunii, respectiv dacă este imprescriptibilă sau prescriptibilă, iar în această ultimă ipoteză, lămurirea termenului de prescripție aplicabil.

Potrivit dispozițiilor art. 54 alin. 1 și 2 C.Familiei, în forma care era în vigoare la momentul nașterii reclamantei, „*Paternitatea poate fi tăgăduită, dacă este cu neputință ca soțul mamei să fie tatăl copilului. Acțiunea în tăgăduirea paternității poate fi pornită numai de soț; moștenitorii acestuia pot continua acțiunea pornită de el.*”

Ulterior, prin Decizia nr. 349/2001, Curtea Constituțională a constatat că „*dispozițiile art. 54 alin. 2 din Codul familiei sunt neconstituționale în măsura în care nu recunosc decât tatălui, iar nu și mamei și copilului născut în timpul căsătoriei, dreptul de a porni acțiunea în tăgăduirea paternității.*”

Această Decizie a deschis dreptul la acțiunea în tagada paternității și copilului născut în timpul căsătoriei, cum este și reclamanta [REDACTAT] însă, pentru a fi analizată pe fond, trebuie mai întâi stabilit dacă acțiunea este imprescriptibilă, cum susține apelanta, sau este prescriptibilă, cum consideră intimata, iar în acest caz, care este termenul de prescripție aplicabil.

Tribunalul apreciază că față de data nașterii apelantei reclamante și efectele pe care le-a produs Decizia nr. 349/2002 a Curții Constituționale, singurele dispoziții legale ce pot fi aplicate speței sunt cele cuprinse în art. 55 din Codul Familiei, în forma care era în vigoare la data nașterii, respectiv: „*Acțiunea în tăgăduirea paternității se prescrie în termen de șase luni de la data când tatăl a cunoscut nașterea copilului.*”

Numai că acestea au în vedere doar situația acțiunii pornite de tatăl prezumtiv al copilului, fiind stabilit nu doar termenul de 6 luni, ci și momentul de început al curgerii termenului și care, obiectiv, nu ar putea fi aplicat acțiunii promovate de copil.

Ca urmare a declarării neconstituționalității art. 54 alin. 2 C.Fam, și menținerea în vigoare a dispozițiilor art. 55 alin. 1 C.Fam, care prevede doar un termen de prescripție în ceea ce privește dreptul la acțiune al soțului mamei copilului, și anume 6 luni de la data când acesta a aflat de naștere, fără a se prevedea nimic cu privire la dreptul la acțiune, când titulari sunt mama sau copilul, rezultă că în cauză se pune problema modului de interpretare și aplicare a dispozițiilor art. 55 alin. 1 din Codul familiei, în prezent abrogat, prin raportare la dispozițiile art. 54 alin. 2 din același cod, ca urmare a efectelor Deciziei nr. 349/2001 a Curții Constituționale prin care s-a constatat că dispozițiile art. 54 alin. 2 din Codul familiei sunt neconstituționale în măsura în care nu recunosc

decât tatălui, iar nu și mamei și copilului născut în timpul căsătoriei, dreptul de a porni acțiunea în tăgăduirea paternității.

În consecință, există legătură de cauzalitate între soluționarea cauzei pe fond și chestiunea de drept a cărei lămurire se solicită.

c) Chestiunea de drept este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii

Tribunalul apreciază că, în ciuda vechimii adoptării dispozițiilor legale, a căror interpretare prezintă o dificultate deosebită, prezentul complet de judecată nu a constatat că ar exista o jurisprudență constantă, care să fi diluat caracterul de noutate al chestiunii de drept supuse analizei, soluțiile pronunțate de instanțe cu privire la acest aspect fiind izolate.

Mai mult, Tribunalul Sibiu constată din jurisprudența pusă la dispoziția completului de judecată de către intimata [REDACTAT], că instanțele investite cu soluționarea unor acțiuni în tăgăda paternității au aplicat termenul de prescripție de 3 ani, astfel cum a fost reglementat prin art. 55 C.Familiei, astfel cum a fost modificat prin Legea nr. 288/2007.

II. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept este următorul:

Intimata [REDACTAT] apreciază că soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată nu depinde de chestiunea de drept a cărei lămurire se cere și nu este utilă solutionarii cauzei pentru că n principiu indiferent de durata termenului aplicabil (6 luni reglementat în forma inițială a art 55 din codul familiei anterior intrării în vigoare a Legii 288/2007 sau 3 ani – stabilit prin Legea 288/2007, deci ulterior intrării sale în vigoare), în ambele cazuri, acest termen s-a împlinit; iar norma aplicabilă în cauză este cea cuprinsă în art. 55 din Codul familiei în redactarea anterioară modificărilor survenite prin Legea nr. 288/2007, conform principiului neretroactivității legii civile.

În privința dispozițiilor art 6 aliniat 5 și 6 din codul civil, intimata apreciază că nu sunt aplicabile față de dispozițiile art 47 din Legea 71/2011 de punere în aplicare a NCC potrivit cărora „Stabilirea filiației, tăgăduirea paternității sau orice altă acțiune privitoare la filiație este supusă dispozițiilor Codului civil și produce efectele prevăzute de acesta numai în cazul copiilor născuți după intrarea lui în vigoare”.

A considera ca acțiunea în tagada paternității introdusă de catre reclamanta este imprescriptibilă echivalează cu negarea flagranta a efectelor art 47, adică refuzul de aplicare a unui text normativ cu caracter imperativ stabilit prin lege organică, ceea ce este inadmisibil într-un stat de drept caracterizat inclusiv prin art 1, aliniat 5 Constituție.

Doar în lipsa unui text expres care să consacre interdicția aplicării NCC/imprescriptibilității se puteau face speculații, însă nu suntem în cazul unui vid legislativ, ci dimpotriva legiuitorul s-a preocupat special de solutionarea acțiunilor privitoare la paternitate, aratînd clar ca nu se aplică NCC și, prin urmare, nici imprescriptibilitatea acțiunilor în aceasta materie.

Argumentele se aplică mutatis mutandis și în cazul Legii 288/2007 care la rândul său nu poate fi aplicată copiilor născuți anterior intrării sale în vigoare.

Prin urmare, nici o reglementare a acesteia nu este aplicabilă, inclusiv termenul de 3 ani pentru intentarea acțiunii, care este oricum împlinit de mult, dar care nu este aplicabil.

Subsecvent, pentru inadmisibilitatea sesizării pledează și următoarele argumente: - prin decizia 349/2001 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 53 și ale art. 54 alin. 2 din Codul familiei, instanța de contencios constituțional: „Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de [REDACTAT] în Dosarul nr. 3.042/2001 al Judecătorei Alba Iulia și constată că dispozițiile art. 54 alin. 2 din Codul familiei sunt neconstituționale în măsura în care nu recunosc decât tatălui, iar nu și mamei și copilului născut în timpul căsătoriei, dreptul de a porni acțiunea în tăgăduirea paternității”.

Efectele juridice ale acestei decizii trebuie interpretate corect în sensul că :

- recunosc și mamei și copilului dreptul la acțiunea în tagada paternității;
- efectele deciziei Curții Constituționale se produc de la data publicării în MO, conform c.p.c vechi;

- de efectele acestei decizii beneficiază copiii născuți sub imperiul deciziei C.C., adică după 2001, deci, nu e cazul reclamantei născută anterior, care nu poate beneficia de efectele acestei decizii prin corelare cu art 55 din codul familiei care stabilește termenul de intentare al acțiunii de 6 luni (forma în vigoare la data nasterii reclamantei – ****).

Motivele admiterii excepției de neconstituționalitate prin decizia 349/2001 au fost, citam:

„consacrarea prin dispozițiile art. 54 alin. 2 din Codul familiei a dreptului la promovarea unei acțiuni în tăgăduirea paternității prezumate doar în favoarea tatălui prezumtiv, cu excluderea mamei și a copilului născut în timpul căsătoriei, în egală măsură titulari ai unui interes legitim în promovarea unei asemenea acțiuni, constituie o încălcare a principiului egalității în drepturi prevăzut la art. 16 alin. (1) din Constituție.

Textul în cauză contravine prevederilor art. 16 alin. (1), art. 26, art. 44 alin. (1) și ale art. 45 alin. (1) din Constituție, aspecte în raport cu care excepția de neconstituționalitate a art. 54 alin. 2 din Codul familiei urmează să o considere ca fiind întemeiată”.

Ulterior, prin Decizia Curții Constituționale nr. 755 din 24 iunie 2008, publicată în MO nr. 537 din 16 iulie 2008, a fost admisă excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. II din Legea nr. 288/2007 pentru modificarea și completarea Legii nr. 4/1953 - Codul familiei constatându-se că sintagma "dispozițiile prezentei legi privind acțiunea în tăgăduirea paternității, [...], sînt aplicabile și în cazul copiilor născuți înainte de intrarea sa în vigoare, chiar dacă cererea este în curs de judecată" este neconstituțională.

În primul rînd, subliniem că excepția vizează un text al codului familiei modificat prin Legea 288/2007 (art 55).

În al doilea rînd, interpretarea efectelor acestei decizii permite următoarele concluzii:

- modificarea adusă prin Legea 288/2007 (inclusiv termenul de 3 ani) profită exclusiv copiilor născuți după intrarea în vigoare a acestei legi;
- efectele deciziei de produc de la publicarea în MO,
- legea 288/2007 ca orice lege civilă nu retroactivează!

Față de aceste împrejurări este lipsita de interes chestiunea efectelor Legii 288/2007 raportat la data nașterii reclamantei și nu ne interesează/este neconcludent solutionarii cauzei faptul că dreptul la acțiune a fost limitat în timp în perioada de activitate a Legii nr. 288/2007, copiii născuți în acest interval, respectiv 9 noiembrie 2007- 1 octombrie 2011 (cînd a intrat în vigoare NCC), putînd să îl exercite în termen de 3 ani de la naștere sau de 3 ani de la majorat, dacă nu a fost exercitată de reprezentantul legal în termenul menționat. Chiar și pentru această ipoteză, examinînd dispozițiile art. 47 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, este de remarcat că situația diferită în care se află titularii dreptului la acțiunea în tăgăda paternității, în funcție de data nașterii copilului a cărui paternitate se contestă, derivă din succesiunea în timp a actelor normative în materie, mai concret, din aplicarea principiului general de drept tempus regit actum.

În acest sens sunt Decizia nr. 1.062 din 11 decembrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 56 din 24 ianuarie 2013, și Decizia nr. 196 din 7 aprilie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 425 din 6 iunie 2016 (paragraful 17).

Asadar, acțiunile în tagada paternității pot fi intentate în 6 luni (forma initiala a art 55 codul familiei), 3 ani (forma reglementata de legea 288/2007) sau sunt imprescriptibile (dupa intrarea in vigoare a NCC, pentru faptele juridice ce cad sub incidenta sa).

Deosebirea de tratament juridic apare ca fiind întemeiată pe un criteriu obiectiv și rezonabil, fiind astfel de neconceput, în acord cu principiul constituțional al neretroactivității legii civile, ca legea nouă să se aplice și copiilor născuți înainte de intrarea ei în vigoare, respectiv efectele juridice ale legii noi să fie aplicabile și unei situații trecute, și anume nașterea copilului.

În prezenta cauza acțiunea în tagada paternității este exercitată/privește un copil născut la data de ****, deci anterior intrării în vigoare a Legii nr. 288/2007 prin care a fost modificat art. 55 din Codul familiei, rezultă că, în speță, sunt incidente prevederile art. 55 în redactarea pe care o avea la acel moment, întrucît legea nu poate fi aplicată retroactiv.

Textul art. 55 a fost modificat de pct. 3 al art. I din LEGEA nr. 288 din 29 octombrie 2007, publicată în MO 749 din 5 noiembrie 2007 și se aplică numai pe viitor, adică numai copiilor nascuti sub imperiul acestei legi, potrivit principiului neretroactivității legii civile.

În acest sens a hotarit si C.C. prin decizia 755/24 iunie 2008 din considerentele careia rezulta explicit ca nu se aplica copiilor nascuti înainte de intrarea in vigoare a legii 288/2007 (textul in discutie - art. 55 a fost modificat de pct. 3 al art. I).

Reclamanta nu s-a nascut sub imperiul acestei legi si nu avea proces pe rol la data intrarii in vigoare a legii.

Prin urmare, dezlegarea chestiunii de drept ce face obiectul sesizării nu este concludenta solutionarii cauzei, care nu poate fi solutionata in baza acestei Legi, potrivit principiului activității

legii civile care se interpretează în sensul aplicării legii faptelor juridice (nașterea) născute sub imperiul său.

Intimata consideră, totodată, că nu este îndeplinită nici cea de-a doua condiție de admisibilitate, chestiunea de drept a cărei lămurire se cere nefiind nouă.

Modificarea art. 55 codul familiei a intervenit la 5 noiembrie 2007, data de la care au trecut 13 ani, sub durată carora s-a creat o practică judiciară în materie, ceea ce ne permite concluzia ca nu este o chestiune de noutate. Dealtfel, însăși abordările C.C citate pe parcursul procesului sau chiar de reclamanta - cu privire la acest articol - demonstrează că aceasta chestiune este veche și a constituit obiectul preocupărilor instanțelor de judecată în litigiile de acest gen o lungă durată de timp.

În literatura de specialitate s-a arătat că printr-o chestiune de drept nouă se înțelege: pe de-o parte o problemă de drept – substanțial sau material – necunoscută de legislația anterioară, iar pe de altă parte chestiunea de drept ce urmează a face obiectul sesizării ÎCCJ să nu fi fost deja dezbătută de curtea supremă sau să facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

În lumina celor arătate în paragraful anterior, arată că dispozițiile art. 55 modificate din Codul familiei nu pot fi considerate „o problemă nouă”, întrucât prevederile în discuție fac parte dintr-o legislație anterioară, iar în prezent, în practică își găsesc aplicabilitate în mod unitar. Prin urmare, nu pot face obiectul procedurii de lămurire a unei chestiuni de drept, deoarece scopul acestei proceduri este acela de a asigura o practică unitară.

Un alt factor ce ne impune modul de aplicare în prezent a articolului anterior amintit, îl constituie deciziile Curții Constituționale nr. 349/2001 și nr. 755/2008, prin care s-a arătat că dispozițiile legale ce au tins la modificarea prevederilor în materia tăgădei de paternitate sunt neconstituționale, în măsura în care ar recunoaște imprescriptibilitatea dreptului la acțiune inclusiv copiilor născuți înainte de intrarea în vigoare a NCC.

În acord cu deciziile CC menționate și cu principiul neretroactivității legii civile, art. 47 din legea 71/2011 prevede că stabilirea filiației, tăgăduirea paternității sau orice altă acțiune privitoare la filiație este supusă dispozițiilor Codului civil și produc efectele prevăzute de acesta numai în cazul copiilor născuți după intrarea lui în vigoare.

Așadar, dintre cele trei condiții rubricate mai sus, doar cea de-a doua este îndeplinită (cauza aflându-se în fața ultimei instanțe).

Chestiunea de drept nu numai că nu este nouă, dar nici nu ridică probleme în privința aplicării în mod unitar, prin urmare nu se justifică sesizarea ICCJ pentru lămurirea chestiunii de drept invocate în cadrul procesului.

Intimata indică drept practică unitară în ceea ce privește interpretarea și aplicarea în timp a art. 55 din Codul familiei următoarele: sentința civilă nr. 1336/2017 pronunțată de Judecătoria Pitești; Decizia civilă nr. 894/2014 a Tribunalului Argeș; sentința civilă nr. 11201/2018 pronunțată de Judecătoria Sectorului 3 București.

În sprijinul apărărilor sale, intimata invocă și literatura de specialitate exprimată cu privire la teoria aplicării imediate a legii noi.

Subliniază că, în mod tradițional, situațiile juridice au fost clasificate în doctrina română din punctul de vedere al datei de intrare în vigoare a legii noi în:

- *facta praeterita*, adică faptele constitutive, modificatoare sau extinctive de situații juridice realizate în întregime înainte de intrarea în vigoare a legii noi, cât și efectele produse de acea situație juridică înainte de acest moment;

- *facta pendentia*, adică situațiile juridice în curs de constituire, modificarea sau stingerea la data intrării în vigoare a legii noi;

- *facta futura*, adică situațiile juridice care se vor naște, modifica sau stingea după intrarea în vigoare a legii noi, precum și efectele viitoare ale situațiilor juridice trecute.

Astfel, în esență, soluția juridică clasică este aceea că *facta praeterita* sunt supuse legii vechi, ca reprezentând evenimente realizate în întregime sub imperiul legii vechi, orice intervenție a legii noi asupra acestora reprezentând o încălcare a principiului neretroactivității, iar *facta pendentia* și *facta futura* (acestea din urmă incluzând efectele viitoare ale situațiilor juridice trecute) vor fi supuse legii noi, nu este cazul în speță.

Pentru toate aceste motive, apreciază că sesizarea ICCJ nu este oportună/admisibilă, iar pe cale de consecință, apelul poate fi soluționat în lumina dispozițiilor legale aplicabile, a jurisprudenței clare și cristalizate, precum și a literaturii de specialitate în materia aplicării în timp a

legii, mai sus prezentate, cu luarea în considerare a tuturor apărărilor noastre formulate în cursul judecatii pe fond și în apel, oral și/sau scris, reclamantei fiindu-i aplicabil art 55 codul familiei. Aplicabilitatea dispozițiilor codului familiei a fost corect stabilită de către instanța de judecată, având ca fundament juridic și un principiu important de drept exprimat în dictonul latin *tempus regit actum* (legea în vigoare de la momentul încheierii actului – certificat naștere reclamanta emis în **** unde figurează ca tata sotul mamei sale de la acea vreme, act a cărui rectificare se cere), dar și dispozițiile cu caracter general ale art. 5(1) din NCC unde se arată că aceste dispoziții sunt aplicabile tuturor actelor și faptelor juridice (nașterea reclamantei din ****) produse/săvîrșite după intrarea sa în vigoare. Același text mai arată că NCC se aplica situațiilor juridice născute după intrarea sa în vigoare.

În speță, nu există situații juridice de filiație născute după intrarea în vigoare a NCC, deoarece atât nașterea cât și actele ce privesc paternitatea reclamantei sunt anterioare intrării în vigoare a NCC. Ad major, nu există hotărâri judecătorești care să infirme paternitatea reclamantei, urmare a unor acțiuni în justiție exercitate în termenele prevăzute de lege.

Cu privire la condiția dificultății chestiunii de drept, intimata arată că examinarea acestei condiții necesită, prin verificarea jurisprudenței recente, a se vedea dacă, în procesul curent de aplicare a legii, instanțele au dat o rezolvare chestiunii de drept sesizate de instanța de trimitere.

Cu alte cuvinte, ceea ce prezintă importanță sub acest aspect este existența și dezvoltarea unei practici judiciare constante în această materie.

Prin urmare, caracterul de noutate se pierde, pe măsură ce chestiunea de drept a primit o dezlegare din partea instanțelor, în urma unei interpretări adecvate, concretizată într-o practică judiciară consacrată, iar opiniile jurisprudențiale izolate sau cele pur subiective nu pot constitui temei declanșator al mecanismului pronunțării unei hotărâri prealabile.

Chestiunea de drept analizată nu este nouă (19 ani de la apariția deciziei CC și 13 de la adoptarea Legii 288/2007 care ar fi generat conflictul aparent de norme juridice, ceea ce nu poate fi ușor acceptat cu negarea principială a neretroactivității legii), aceasta a făcut obiectul unor soluții multiple în practica judiciară, a primit rezolvare și interpretare unitară conform exemplelor date de noi și, nu în ultimul rând, realitățile economice nu justifică reconsiderarea practicii judiciare deja formate, sesizarea ICCJ fiind inoportună.

III. Punctul de vedere al completului de judecată cu privire la dezlegarea chestiunii de drept este următorul:

Potrivit dispozițiilor art. 54 alin. 1 și 2 C.Familiei, în forma care era în vigoare la momentul nașterii reclamantei, „*Paternitatea poate fi tăgăduită, dacă este cu neputință ca soțul mamei să fie tatăl copilului. Acțiunea în tăgăduirea paternității poate fi pornită numai de soț; moștenitorii acestuia pot continua acțiunea pornită de el.*”

Ulterior, prin Decizia nr. 349/2001, Curtea Constituțională a constatat că „*dispozițiile art. 54 alin. 2 din Codul familiei sunt neconstituționale în măsura în care nu recunosc decât tatălui, iar nu și mamei și copilului născut în timpul căsătoriei, dreptul de a porni acțiunea în tăgăduirea paternității.*”

Tribunalul apreciază că față de data nașterii apelantei reclamante și efectele pe care le-a produs Decizia nr. 349/2002 a Curții Constituționale, singurele dispoziții legale ce pot fi aplicate speței sunt cele cuprinse în art. 55 din Codul Familiei, în forma care era în vigoare la data nașterii, respectiv: „*Acțiunea în tăgăduirea paternității se prescrie în termen de șase luni de la data cînd tatăl a cunoscut nașterea copilului.*”

Numai că acestea au în vedere doar situația acțiunii pornite de tatăl prezumtiv al copilului, fiind stabilit nu doar termenul de 6 luni, ci și momentul de început al curgerii termenului și care, obiectiv, nu ar putea fi aplicat acțiunii promovate de copil.

Problema termenului de prescripție a fost analizată și de Curtea Constituțională în deciziile pronunțate cu privire la excepția de neconstituționalitate a art. 55 C.Familiei, care a reținut în considerentele Deciziei nr. 566/2018 următoarele: „*Curtea reține, în continuare, că, în jurisprudența sa, a statuat, prin mai multe decizii, că din textul de lege criticat nu rezultă un regim discriminatoriu între copilul născut în timpul căsătoriei, mama copilului și tatăl acestuia în privința termenului de exercitare a acțiunii în tăgăduirea paternității. În acest sens sunt, de exemplu, Decizia nr. 453 din 2 decembrie 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 51 din 21 ianuarie 2004, Decizia nr. 390 din 12 iulie 2005, publicată în Monitorul Oficial al*

României, Partea I, nr. 749 din 17 august 2005, Decizia nr. 538 din 18 octombrie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.116 din 12 decembrie 2005, Decizia nr. 1.328 din 19 octombrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 795 din 29 noiembrie 2010.

18. Curtea a reținut, prin deciziile enumerate, că textul de lege criticat reglementează termenul în care tatăl copilului născut în timpul căsătoriei poate să introducă acțiune în tăgăduirea paternității, fără să cuprindă nicio precizare cu privire la termenul în care această acțiune ar putea fi introdusă de mama copilului sau de copilul născut în timpul căsătoriei, ceea ce se explică prin modul în care legiuitorul a conceput regimul filiației față de tată. Astfel, prin art. 53 alin. 1 din Codul familiei s-a instituit o prezumție legală în sensul că paternitatea copilului născut în timpul căsătoriei aparține soțului mamei, cu consecința, prevăzută în art. 54 alin. 2 din același cod, că acțiunea în tăgăduirea paternității poate fi pornită numai de soț. În deciziile enumerate, Curtea a amintit că, prin Decizia nr. 349 din 19 decembrie 2001, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 240 din 10 aprilie 2002, a constatat că dispozițiile art. 54 alin. 2 din Codul familiei sunt neconstituționale în măsura în care nu recunosc decât tatălui, iar nu și mamei și copilului născut în timpul căsătoriei, dreptul de a porni acțiunea în tăgăduirea paternității.

19. În legătură cu acest aspect, Curtea a observat, prin aceleași decizii, că regimul juridic al filiației față de tată, rezultat ca efect al amintitei decizii de admitere pronunțată de Curtea Constituțională, și anume recunoașterea dreptului mamei și al copilului născut în timpul căsătoriei de a introduce acțiune în tăgăduirea paternității, nu a suferit nicio modificare în privința prescriptibilității acțiunii intentate de tatăl copilului și nici nu a fost completat cu dispoziții legale prin care să se stabilească termenul în care acțiunea poate fi exercitată de mamă sau de copil. Astfel, în absența unei dispoziții legale prin care să se stabilească termenul în care acțiunea în tăgăduirea paternității poate fi pornită de mamă sau de copil, Curtea a apreciat că nu are posibilitatea să constate existența vreunei discriminări, rămânând în competența instanței de judecată să facă interpretarea și aplicarea corectă a legii."

În opinia separată formulată la Decizia nr. 538 din 18 octombrie 2005 privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 55 alin. 1 din Codul familiei, s-a susținut și următoarea teză, potrivit căreia acțiunea în tăgăduirea paternității ar avea caracter imprescriptibil: „În urma constatării neconstituționalității art. 54 alin. 2 din Codul familiei, consecința firească ar fi fost declararea ca neconstituțional și a art. 55 alin. 1 din Codul familiei, care prevede doar termen de prescripție în ceea ce privește dreptul la acțiune al soțului mamei copilului, și anume 6 luni de la data când acesta a aflat de naștere, fără a se prevedea nimic cu privire la dreptul la acțiune, când titulari sunt mama sau copilul. Din necorelarea celor două texte de lege rezultă că în privința mamei și a copilului își găsește aplicare dreptul comun privind dreptul la acțiune având ca obiect un drept personal nepatrimonial, în sensul că acțiunea este imprescriptibilă. Se creează, astfel, o inegalitate juridică evidentă între titularii dreptului la acțiune în tăgăduirea paternității. Pentru mamă și copil se aplică regula - imprescriptibilitatea, iar pentru soțul mamei copilului, termenul special de prescripție, de 6 luni, ce reprezintă excepția."

În consecință, din necorelarea textului art. 54 alin. 2 cu art. 55 alin. 1 C.Familiei, s-ar putea trage concluzia că în privința mamei și copilului își găsește aplicare dreptul comun privind dreptul la având ca obiect un drept personal nepatrimonial, în sensul că acțiunea este imprescriptibilă întrucât nu este reglementat un termen de prescripție.

Tribunalul apreciază că în speță nu pot fi aplicate dispozițiile art. 55 alin. 1 din Codul familiei în forma adoptată prin legea nr. 288/2007, prin care acțiunea în tăgăduirea paternității formulată de mama copilului din căsătoriei, dar și de copil, a primit o reglementare legală, prescriptibilă în termen de 3 ani, după distincțiile din cuprinsul art. 55 C.Familiei, întrucât dispozițiile Legii nr. 288/2007 nu pot retroactiva, după cum a statuat Curtea Constituțională în Decizia nr. 755/2008.

De altfel, în finalul considerentelor Deciziei nr. 755/2008, Curtea Constituțională a reținut că „Curtea reține că, potrivit art. 55 din Codul familiei, începutul prescripției de 3 ani a dreptului la acțiune în tăgăduirea paternității, pentru mamă și copil, este momentul obiectiv al nașterii copilului. Or, aplicarea termenului special de prescripție de 3 ani și copiilor născuți înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 288/2007 este retroactivă, în condițiile în care legea nouă se aplică unui drept născut sub imperiul legii vechi."

De asemenea, problema termenului de prescripție ridicată în speță nu poate fi soluționată nici prin aplicarea dispozițiilor art. 434 C.civil adoptat prin Legea nr. 287/2009 întrucât, pe de-o parte,

obiectul acțiunii nu este „contestare filiație față de tatăl din căsătorie”, ci „tăgădă paternitate”, pentru care ar fi incidente dispozițiile art. 433 C.civ.; pe de altă parte, în temeiul dispozițiilor art. 47 din legea nr. 71/2011 „*Stabilirea filiației, tăgăduirea paternității sau orice altă acțiune privitoare la filiație este supusă dispozițiilor Codului civil și produce efectele prevăzute de acesta numai în cazul copiilor născuți după intrarea lui în vigoare.*”

Din acest punct de vedere, Tribunalul apreciază că interpretarea dispozițiilor art. 434 din Noul Cod Civil nu are legătură cu soluționarea prezentei cauze, sens în care cererea de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție formulată de apelanta [REDACTED] va fi respinsă.

Pentru considerentele de mai sus, în temeiul art. 520 alin. 1 din Codul de procedură civilă tribunalul va sesiza Înalta Curte de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unei chestiuni de drept, iar în temeiul art. 520 alin. 2 din Codul de procedură civilă va dispune suspendarea judecării în prezenta cauză.

**PENTRU ACESTE MOTIVE,
ÎN NUMELE LEGII
DISPUNE**

În temeiul dispozițiilor art. 519 C.proc.civ. dispune sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu dezlegarea următoarei chestiuni de drept:

- Modul de interpretare și aplicare a dispozițiilor art. 55 alin. 1 din Codul familiei, în prezent abrogat, prin raportare la dispozițiile art. 54 alin. 2 din același cod, ca urmare a efectelor Deciziei nr. 349/2001 a Curții Constituționale prin care s-a constatat că dispozițiile art. 54 alin. 2 din Codul familiei sunt neconstituționale în măsura în care nu recunosc decât tatălui, iar nu și mamei și copilului născut în timpul căsătoriei, dreptul de a porni acțiunea în tăgăduirea paternității.

Respinge cererea de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție formulată de apelanta B.D. M., cu dezlegarea chestiunii de drept privind interpretarea dispozițiilor art. 434 Noul Cod Civil.

Suspendă judecarea cauzei conform disp. art. 520 alin. 2 Cod procedură civilă, până la pronunțarea de către ICCJ a hotărârii prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

Fără cale de atac.

Pronunțată azi 18.12.2020, prin punerea soluției la dispoziția părților prin mijlocirea grefei instanței.

Președinte
[REDACTED]

Judecător
[REDACTED]

Grefier
[REDACTED]

ROMANIA
TRIBUNALUL SIBIU
SECȚIA I CIVILĂ

Dosar nr. ****/***/****

ÎNCHEIERE

Ședința publică de la 08 Decembrie 2020

Completul compus din:

PREȘEDINTE [REDACTED]

Judecător [REDACTED]

Grefier [REDACTED]

Pentru astăzi fiind amânată pronunțarea asupra cauzei cu Minori și familie privind pe apelant [REDACTED] și pe intimat [REDACTED] intimat [REDACTED] intimat [REDACTED], intima [REDACTED], intimat [REDACTED], având ca obiect contestare recunoaștere paternitate contestare paternitate împotriva sentinței civile nr. **** pronunțată de Judecătoria SIBIU.

INSTANȚA

În aceeași compunere și pentru aceleași motive

PENTRU ACESTE MOTIVE,
ÎN NUMELE LEGII
DISPUNE

Amână pronunțarea în cauză la data de 18.12.2020.
Pronunțată în ședința publică de la 08 Decembrie 2020

Președinte
[REDACTED]

Judecător
[REDACTED]

Grefier
[REDACTED]

ROMÂNIA
TRIBUNALUL SIBIU
SECȚIA I CIVILĂ

Dosar nr ****/****/****

ÎNCHEIERE

Ședința publică de la 23 Noiembrie 2020

Completul compus din:

PREȘEDINTE [REDACTAT]

Judecător [REDACTAT]

Grefier [REDACTAT]

Pe rol fiind judecarea cauzei cu Minori și familie privind pe apelant [REDACTAT] și pe intimat [REDACTAT] intimat [REDACTAT], intimat [REDACTAT], intimat [REDACTAT] intimat [REDACTAT], intimat [REDACTAT] având ca obiect contestare recunoaștere paternitate contestare paternitate împotriva sentinței civile nr. **** pronunțată de Judecătoria SIBIU.

La apelul nominal făcut în ședința publică a răspuns apelanta-reclamantă personal și asistată de avocat [REDACTAT] pentru intimata [REDACTAT] lipsă, avocat [REDACTAT], lipsă fiind restul părților.

Procedura este legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei de către grefier, după care:

Instanța învederează părților faptul că a repus cauza pe rol pentru a se pune în discuția părților necesitatea sesizării ICCJ în condițiile art.519 C.pr.civ. pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, privind interpretarea și aplicarea în timp a art.55 ind.1 din Codul familiei.

Reprezentantul apelantei arată că în motivele de apel a indicat că acest aspect este o chestiune esențială întrucât acțiunea a fost respinsă ca fiind prescrisă. Arată că ar mai trebui sesizată Înalta Curte și cu privire la disp. Art. 434 Noul Cod civil, în ceea ce privește contestarea filiației. Arată că această acțiune este pusă la îndemâna oricărei persoane interesate. Întrebat fiind de către instanță arată că întrebarea ar fi dacă această situație se supune interdicției prevăzută în Legea de punere în aplicare, cea referitoare la faptul că Codul Civil sau acțiunile din Codul civil privind filiația se operează doar în situația copiilor născuți după anul 2011, octombrie, data intrării în vigoare a Noului Cod civil. Arată că este vorba de un text relativ nou care statuează că filiația copilului din căsătorie poate fi contestată de către orice persoană interesată. Arată că persoana căreia i s-a stabilit greșit filiația este interesată în promovarea acestei acțiuni dar aceasta se izbește de disp. Legii 271 care se referă la toate acțiunile privind paternitatea sau filiația prevăzute în Codul civil se aplică doar copiilor născuți după intrarea în vigoare a Noului cod civil. Art. 47 din Legea 271. Arată că pe vechiul cod exista contestarea recunoașterii paternității care era o acțiune imprescriptibilă și era pusă la dispoziția celui care a recunoscut paternitatea și din acest punct de vedere față de această situație inedită apărută prin Noul cod civil care se aplică perfect în această cauză ar trebui să se dispună de către ICCJ. Arată că a dezvoltat în motivele de apel dacă se merită să se întrebe pentru acum sau pentru viitor limitele aplicării disp. art. 434 din Noul Cod civil cu referire la situația din speță. Deci copilul din căsătorie este persoană interesată să conteste filiația sa sau nu este persoană interesată, fiind vorba de un copil născut înainte de intrarea în vigoare a Noului Cod civil. Depune la dosarul cauzei practică CEDO unde se statuează că respingerea ca prescrisă a acțiunii în tăgada paternității reprezintă o încălcare a art. 8 din Convenția Drepturilor la viața de familie.

Reprezentanta intimatei [REDACTAT] arată că a depus un punct de vedere față de întrebarea formulată. Apreciază că nu se impune lămurirea vreunei probleme de drept, adică nu există dubiu din punctul său de vedere cu privire la termen, Codul familiei reglementând termenul de 6 luni, modificarea termenului pentru acțiunea în tăgada paternității de la 6 luni la 3 ani s-a realizat prin Legea 288/2007, ceea ce înseamnă că această lege nu retroactivează câtă vreme copilul dina ceastă speță s-a născut în anul ****, chiar prin prisma Deciziei din 2001 prin care se recunoaște și copilului dreptul de a formula acțiunea în tăgada paternității, până atunci

neavând dreptul de a formula acțiunea, care produce efecte pentru viitor. Arată că există două termene și raportat la faptul juridic al nașterii consideră că este aplicabil termenul de 6 luni. Arată că, chestiunea de drept nu este nouă și a făcut obiectul jurisprudenței. Arată că solicitarea apelantei este motivată pe contestarea filiației, acțiunea fiind tăgada paternității și subsecvent stabilirea filiației copilului din căsătorie atunci această chestiune nu are legătură cu obiectul cauzei și nu poate fi considerată decât străină și este inadmisibilă în principiu.

Reprezentantul apelantei arată că problema sesizată de instanță, problemă care ar trebui să intereseze și Înalta Curte vizează o contradicție din Codul civil și arată că la art. 6 din Codul civil care spune că în privința raporturilor referitoare la filiație, împărțiri bunuri, ș.a.m.d. se aplică dispozițiile legale sub care s-a născut raportul juridic iar în cauză problema este că art. 47 Legea 271 care spune că nu se aplică Noul cod civil raportorilor de filiație pentru copiii care s-au născut de exemplu la 9 octombrie 2011, codul intrând în vigoare la 10 octombrie. Arată că nu se poate ultraactiva efectele unei legi abrogate. Întrebat fiind de către instanță dacă s-a formulat o acțiune în tăgada paternității sau o acțiune în recunoașterea paternității arată că dacă partea a dat o încadrare greșită a acțiunii sale de drept judecătorul este în măsură să de a încadrarea corectă. Arată că instanța este obligată să judece indiferent dacă există sau nu reglementare legală conform art. 5 Cod procedură civilă.

Instanța învederează că potrivit art. 22 CPC este obligată să pună în discuția părților și să se ia act de textul de lege pe care parte înțelege să-și întemeieze acțiunea.

Întrebat fiind de către instanță reprezentantul apelantei apreciază că temeiul de drept pe care se întemeiază acțiunea este art. 434 Cod civil.

Reprezentanta intimătei [REDACTAT] arată că nu se poate modifica temeiul de drept în fața instanței de apel, aspect ce este inadmisibil. Solicită să se rețină caracterul special al art. 47 din Legea 71 /2011 raportat la art. 6 din Noul cod civil.

Reprezentantul apelantei arată că nu se poate face abstracție de soluția instanței de fond, cauza fiind soluționată pe o excepție de fond iar dacă instanța de apel desființează această soluție va trebui să rejudece cauza.

Instanța rămâne în pronunțare pe oportunitate a sesizării ICCJ în condițiile art. 519 CPC.

INSTANȚA

Având nevoie de timp pentru a delibera și pentru a se depune concluzii sau note scrise se va amâna pronunțarea la 08.12.2020.

PENTRU ACESTE MOTIVE,
ÎN NUMELE LEGII
DISPUNE

Amână pronunțarea în cauză la data de 08.12.2020.
Pronunțată în ședința publică de la 23 Noiembrie 2020.

Președinte
[REDACTAT]

Judecător
[REDACTAT]

Grefier
[REDACTAT]